

יחסי שכנות במשנה

רבי יוסף חביבא (אבן חביבא) נולד כנראה בסרגוסה שבספרד בערך בשנת ק' (1340) כצאצא למשפחות של גדולי רבני ספרד, ולמד תורה אצל הר"ן ואחרי פטירתו אצל רבי חסדאי קרשקש. חי בברצלונה, ונפטר סביב שנת ק"פ (1420).

נימוקי יוסף בבא בתרא דף א עמוד א

וטעמא דבעינן שיעורים גדולים כל כך אע"פ שאינו אלא משום היזק ראייה משום דחיישינן שמא יפול ויצטרך להתעצם עמו בב"ד ובין כך ובין כך יהא מזיקו בהיזק ראייה

ומינה שמעינן דאפילו רצה אחד מהם לכנוס בתוך שלו ולבנות משלו בהוצא ודפנא חברו כופהו שיבנו בין שניהם גויל או גזית כפי המנהג דשמא יפול ויצטרך להתעצם עמו בבית דין

רא"ש בבא בתרא פרק

א

בגויל זה נותן שלשה טפחים וזה נותן שלשה

רבי אשר בן יחיאל, הרא"ש, נולד בשנת ה"א י' (1250?) באשכנז ונפטר בשנת ה"א פ"ז (1327) בטולדו שבספרד. למד בישיבות בעלי התוספות באשכנז ובצרפת, ורבו הגדול היה המהר"ם מרוטנבורג. בעקבות רדיפות נגד היהודים באשכנז, ברח לספרד. שם התמנה לרב העיר הגדולה טולדו.

טפחים בגזית זה נותן טפחיים ומחצה וזה נותן טפחיים ומחצה. בכפיסים זה נותן טפחיים וזה נותן טפחיים. בלבינים זה נותן טפח ומחצה וזה נותן טפח ומחצה. לפיכך אם נפל הכותל המקום והאבנים של שניהם. תימה מה הוצרך לפרש שיעור גויל גזית כפיסים לבינים הא תנא כבר הכל כמנהג המדינה. וליחזי היכי נהוג בעובי בנין החומות של גויל גזית כפיסים ולבינים וליזיל בתר מנהגא. על כן נראה לפרש דהכל כמנהג המדינה לא קאי אלא אעיקר המחיצה כמנהג לבנותה אם בגויל או בגזית או בכפיסים או בלבינים ואפילו בהוצא ודפנא כדקאמר בגמרא. אבל שיעור עובי החומות לאו במנהגא תליא מילתא אלא בשיעור המפורש במשנתנו. ואם נהגו ביותר לא כפינן ליה דקים להו לרבנן דלא בעי טפי. ואם נהגו בפחות מנהג גרוע הוא ולא אזלינן בתריה.

כתלי ביתי/ אברהם שלונסקי

- כְּתָלֵי בֵּיתִי אֵינָם כְּחֵץ לִי בֵּינִי לְבֵין עוֹלָם,
וְיֵשׁ חֶסֶד הַצְּמִיחָה, הַמְּקַשֵּׁבָה אֶךְ פְּנִימָה,
כִּי הַמְּקַשֵּׁב לְכָל אֵינוֹ שׁוֹמֵעַ כְּלוּם,
רַק הַמְּחַרֵּשׁ הַמְּלוֹתָיו לְשִׁמְעַת הַדְּמָמָה
שׁוֹמֵעַ אֶת הַכֹּל וְאֶת כָּלֵם.

- כְּתָלֵי בֵּיתִי אֵינָם כְּחֵץ לִי בֵּינִי לְבֵין עוֹלָם;
הֵם עֲצִימַת-עֵינָיו שֶׁל הַרְּאֵה דְבָר עַד תָּם;
כִּי הַרְּאֵה הַכֹּל אֵינוֹ רוֹאֶה מְאוּמָה
רַק הַצּוֹפֶה אֶל הָאֶחָד-וְאֵין-בְּלֵתוֹ
זוֹכֶה לְרְאוֹת כָּל הַדְּבָרִים כָּלֵם.

- כְּתָלֵי בֵּיתִי אֵינָם כְּחֵץ לִי בֵּינִי לְבֵין עוֹלָם;
הֵם סוֹד הַהִתְגַּלּוּת לְזִמְרַת בְּאֵין מְכָלִים;
כִּי הַדּוֹבֵר בְּשִׁעַר אֵינוֹ דוֹבֵר לְאִישׁ
וְהַסְּחִים טָנְדוּ סְחִים אֶךְ זֶה לְזֶה,
רַק הַמְּסִיחַ עִם נַפְשׁוֹ מְסִיחַ עִם כָּלֵם.

- כְּתָלֵי בֵּיתִי אֵינָם כְּחֵץ לִי בֵּינִי לְבֵין עוֹלָם.